מו: שלשה מינין פרק ששי נזיר

ונמצא פסול. ב) נשפך דמו או יצא לו טומאה: **תגלחתו** פסולה. דהואיל וכשעת תגלחתו לא מזרק אפי׳ א׳ מן הדמים בהכשר ה״ל כגלוחה לפטיס וגילחוהו לפטיס לאחר מלאת אחרינן ריש פירקין לר״א קותר ז׳ לרבנן שלשים: **וזבחין לא** עלו לו. שאר הזבחים שהקריב אחרי התגלחת פסולה לא עלו לו דהואיל והיה צריך לזהות (לא מלי) עד שיגדל שערו והקרבת שאר הזבחים לא היה רצוי לתגלחת יש להחזיר הזבחים כאילו הקריב[2] קודם לו תוך מלאת: **גילח** על החטאת שלא לשמה

בו. דקיימא לן [ריש זבחים] כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לנעלים לשם חובה תוך מן הפסח ותעלת: **גילח** על העולה שלא לשמה או

על השלמים ואח״כ הקריב **השאר לשמן תגלחתו פסולה.** דהואיל ולא עלו לשם חובה[3] עולה ושלמים דנזיר ה״ל כגילח על עולה ושלמי נדבה ולא יועיל: **ר״ש** אומר אותו הזבח. שנאמר שלא לשמה לא עלה לו לשם חובה ולריך להביא[4] [וזבח אחר במקומו]: ושאר כל הזבחים עלו לו. כר״ש בגמ׳ דאמרי׳ מגלח על שלמי נדבה יצא: ד) **אחר**[5] עשיתו שלשתן **ונמצא** אחד מהן כשר. והאחרים פסולים תגלחתו כשרה לדברי הכל: **קסבר** ר״ש נזיר שגילח על שלמי

נדבה יצא. שהרי עולה ושלמי נזיר שאחנו שלא לשמן הרי הן כנדבה: **מאי** טעמא דאמר קרא ה) [**חתת זבח**] **השלמים** (במדבר ו)[6] **ולא** כתוב שלמיו.[7] מדשני קרא [זבחים][8] דרשינן בפרק התודה (מנחות פח.) לרבות שלמי נזיר לתקשיי לשמן ולכמה דכתיב וה״ה דמקשי להו [למימר] ותודה[9] שהיא שלמים אם גילח עליו יצא: ונטמא

פסול תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו ה) גילח על החטאת שלא לשמה ואח״כ הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו ו) גילח על העולה או על השלמים שלא לשמן ואח״כ הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו רבי שמעון אומר אותו הזבח לא עלה לו אבל שאר זבחים עלו ז) אם גילח על שלשתן ונמצא אחד מהן כשר תגלחתו כשרה ויביא שאר זבחים: **גמ׳** אמר רב אדא בר אהבה זאת אומרת קסבר ר״ש נזיר שגילח על שלמי נדבה יצא מאי טעמ׳ דאמר קרא א) ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים ולא כתב על שלמיו:

מתני׳

ומי מעכבא והתניא [1]זאת תורת הנזיר [2]בין שיש לו כפים בין שאין לו כפים ואלא הא דתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו שער בין שאין לו שער הכי נמי דלא מעכבא [3]והתניא נזיר ממורט בש״א [4]אינו צריך להעביר תער על ראשו וב״ה אומרים צריך להעביר תער על ראשו ואמר רבינא מאי אינו צריך לב״ש אינו צריך [5]אין לו תקנה הא לב״ה יש לו תקנה והיינו דרבי פדת דאמר ר׳ פדת ב״ש ורבי אליעזר אמרו דבר אחד מאי ר׳ אליעזר [6]דתניא [7]אין לו בהן יד ורגל אין לו טהרה עולמית דברי [8]רבי אליעזר רבי שמעון אומר יניחנו על מקומו ויצא וחכ״א יניח על של שמאל ויצא לישנא אחרינא אמרי לה אמר [9] רב תנופה בנזיר מעכבת אליבא דמאן אילימא אליבא דרבי אליעזר פשיטא האמר רבי אליעזר אחר מעשים כולם אלא אליבא דרבנן השתא יש לומר תגלחת אמרי רבנן לא מעכבא תנופה מיבעיא ומי לא מעכבא והתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים ובין שאין לו כפים ואלא הא דתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו שער ובין שאין לו שער הכי נמי דמעכבא והתניא נזיר ממורט בש״א אינו צריך להעביר תער על ראשו וב״ה אומרים צריך אמר רבי אבינא מאי צריך לבית הלל צריך ואין לו תקנה לב״ש יש לו תקנה ופליגא דרבי פדת: **מתני׳** [10]גילח על הזבח ונמצא פסול תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו [11]גילח על החטאת שלא לשמה ואח״כ הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו [12]גילח על העולה או על השלמים שלא לשמן ואח״כ הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו רבי שמעון אומר אותו הזבח לא עלה לו אבל שאר זבחים עלו [13]אם גילח על שלשתן ונמצא אחד מהן כשר תגלחתו כשרה ויביא שאר זבחים: **גמ׳** אמר רב אדא בר אהבה זאת אומרת קסבר ר״ש נזיר שגילח על שלמי נדבה יצא מאי טעמ׳ דאמר קרא א) [14]ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים ולא כתב על שלמיו:

מתני׳

ומי מעכבא. גמ׳: **והתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים.** לקיים מלות תנופה וכן שאין לו כפים שהתנופה אינה מעכבת: ומסקנא דהא דתני בין שיש לו כפים כו׳ דקא בעי למימר דאינה מעכבת ומלא הא דתניא זאת תורת הנזיר כו׳ ה״נ דכי אין לו שער לא מיעכבא דהא דכתיב וגלח את שער ראשו שנזרו אע״פ שאין לו שיער יצא ומי מצית אמרת הכי והתניא נזיר ממורט שאין לו שיער בית שמאי אומרים אינו צריך להעביר תער לדברי בית הלל אינו צריך להעביר תער על ראשו ואמר רבינא אמרים אינו צריך לדידהו יש לו תקנה כהעברת תער בעלמא ואע״פ שאין שם שיער שיהא מגלח ממנו: **וזיינו דרבי פדא.** דאמר במכילתא אחרינא ד) בדבר שמאי דהכא ור׳ אליעזר אמרו דבר אחד ב״ש הא דאמרן שאין לו תקנה אומרי הוא ואין יכול לקיים כו מצות גילוח(ה): **ור׳ אליעזר דתניא אין למנורע כהן יד וכהן רגל אין לו עפרה עולמית.** לפי שאין יכול לקיים בו מתן דם ושמן על כהן ידו. שמע מינה דמדקאמר ר׳ פדת דב״ש ור׳ אליעזר אמרו דבר אחד ושמעינן להו לב״ש דאמרי דתגלחת שיער מעכבא דרבי אליעזר נמי קאי כוותייהו דאית להו דתנופה מעכבא והאיתן אמרי דתני כין שאין לו כפים כו׳ [ע״כ] דמעכבא משמע: ל״ל ו) **אמר רב תנופה בנזיר מעכבא.** ותנופה מי מעכבא ואפילו ל״ל והא תניא זאת תורת הנזיר כו׳ כדלעיל אלמא דלא מעכבא ותסברא דלא מעכבא ואלא הא דתניא כו׳ ומי מוקמת לה דהיא כגון דלא מעכבא הא דתני׳ נזיר ממורט ב״ש אומרים ג״ל כו׳ שאפי׳ בלא העברה מותר ביין וב״ה אומרים צריך להעביר תער ומדאיתו יכול לקיים בו מלות גילוח והוא לריך גילוח הא לריך לכך אלמא דנזיר שאין לו שיער אין לו תקנה דתגלחת שיער מעכבא ומדהכא דתנופה מעכבא נמי מעכבא ז) וכדרב ת״ל אכינא לעולם תנופה לא מעכבא והאי דקא משמע לן דב״ש וב״ה אפיכא הוא דאמר אינו לריך לב״ש דקאמר דאין לו תקנה והכי אמרי ב״ש אינו לריך להעביר תער על ראשו אף על גב דליכא גילוח ולעולם לב״ה גילוח לא מעכבא והוא הדין לתנופה וקשיא ח) לרב דהיינו דר׳ פדא: **והכמים אומרים אין לו כהן ימין נוסנו על כהן שמאל וינף אחר אמרי לה אמר** (ג) **רב תנופה מעכבא בנזיר כו׳ ומי לא מעכבא ואפילו לרבנן והא תניא זאת תורת הנזיר בין שאין לו כפים.** משמע דלריך תנופה דתנופה מעכבא ומי מעכבא ואלא הא דתני׳ זאת תורת הנזיר בין שאין לו שיער והתניא נזיר ממורט ב״ה אומרים לריך להעביר תער על ראשו ויצא דלא מעכבא דיש לו תקנה אלמא הא נמי דתני בין שאין לו כפים ה״ג דלא מעכבא ורבא אמר רבינא לעולם אימא לך דמעכבא כרבא מאי לריך לב״ה לריך ואין לו תקנה דמעכבא הא לב״ש יש לו תקנה ופליגא דרבי פדא דאמר דב״ש ור״ל אמרו דבר אחד כו׳: **מתני׳ גילח** על אחד מזכמיו: **ונמצא פסול תגלחתו פסולה.** וסותר שלשים וזבחיו שהפרים עכשיו לא עלו ט) ולריך להביא אחרים במקומן: **גילח על אחד מזכמיו שלא לשמה.** כלומר שנעשית שלא לשם חטאת: **ואח״כ הביא שאר קרבנותיו.** כגון עולה ושלמים לשמן וכן אם גילח על העולה או על השלמים שנעשו שלא לשמן ט) וכולן מגלחתן פסולה וסותר שלשים ומביא קרבנות אחרים במקום שלשתן: **ר״ש אומר.** אם גילח על העולה או על השלמים שלא לשמן ואחר קרבנות הביא לשמן תגלחתו כשרה ואחר זבחים בלבד לא עלה לו ויביא זבח אחר במקומו. והיינו טעמא דתגלחתו כשרה דהואיל וזבח אחר בעלמא כבר הוא דתנן [בריש זבחים] כל הזבחים שנחנו שלא לשמן כשרין אלא שלא עלו לנעלים לשם חובה ה״ל כגילח לפטיס אגילח על החטאת שנעשה שלא לשמה מודה ר״ש דתגלחתו פסולה לפי שזבחו פסול הוא כדתנן [שם] כל הזבחים כו׳ חוץ מן החטאת שנחנה שלא לשמה ז) פסולה: **ואם גילח על שלשתן.** [שם] כל הזבחים כו׳ חוץ מן החטאת שנחנה שלא לשמה ז) גילח ויביא שאר זבחים במקום הפסולין: **גמ׳ אמר רב אדא בר אהבה.** מדתני׳ ר׳ שמעון כי גילח עם חובה תגלחתו כשרה: **ואם אומרת דקסבר ר״ש נזיר שגילח על שלמי נדבה יצא.** וכלבד שיביא קרבנותיו משלם דאילו כי גילח על השלמים שלא לשמן מאי הוו נדבה דאמר מר (שם) כאשר נדרת ליי׳ אלהיך נדבה [דברים כג] אם כמו שנדרת יהא נדר ואם לאו יהא נדבה ואמר ר״ש דתגלחתו כשרה: **דאמר קרא.** וגלח הנזיר וכתיב ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים ולא כתיב ט) על שלמיו דאילו נאמר שלמיו היה משמע שלמי נזיר ממש והשתא דכתיב השלמים אלמא אפילו על שלמי נדבה יצא:

מתני׳

מסורת הש״ס

ומי מעכבא. כמה ל״ל דמקשי לה לעיל. ב) [מוספסת פ״ם], ג) יומא סא.: [שם איתא כמ״ש לעיל כי׳ וכ״ל מוספסת ועי׳ תוס׳ בתענית נח.: ד״ה ואינה דומה מסוגיות הפוסקות], ד) [ברכות טו.: ס״ס], ד) ל״ל דתנן. ה) סנהדרין מה.: פת. יומא מא.: נגעים פי״ד משנה ט, ו) נמ״ה דה הוא מסוגיות הפוסקות כלאיים כ״ה מנחות נח.: ד״ה ואינה], ז) [ולמה רש״ם], ח) [יומא פא.].

תורה אור השלם

1. זאת תורת הנזיר אשר ידר קרבנו ליי׳ על נזרו מלבד אשר תשיג ידו כפי נדרו אשר ידר כן יעשה על תורת נזרו: במדבר ו כא
2. וגלח הנזיר פתח אהל מועד את ראש נזרו ולקח את שער ראש נזרו ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים: במדבר ו יח

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ ליתנא מתרגמא אמרי לה אמר רבא תנופה: (ב) רש״י ד״ה והיינו הדא״ל עם ד״ה זו׳ אליעזר וכו׳ משמע ל״ל אמר רבא תנופה וכו׳ דלא מעכבא תקשי הא דתניא וכו׳ והא דקא קשיא לך דב״ש וכ״ה איפכא וכו׳ על דאמר דעדיין: (ג) ד״ה ל״ל אמר רב וכו׳ רבא: (ד) ד״ה ואם נגלח וכו׳ על זבח כאר נמי נ״ב פי׳ ולעיל תגן אם נגלח על אחד מאלמא יצא:

גליון הש״ם

תוס׳ ד״ה ב״מ. מדשני קרא בזבחים. ל״ל על זבח תודת שלמיו:

הגהות מהר״ב רגשבורג

א) גמ׳ מ״ש דאמר קרא. נ״ב על זבח תודת שלמיו ולא כתיב שלמים. כך היתה גירסת המתרגם וכ״ה ביעקובו פ׳ נשא עכ״ל. ח״מ ישש״ה ודו״ק: ב) תד״ה ומאלא אמאלא אמאלא נגשפך כל״ל: ג) ד״ה ר״ש אומר וכו׳ ולריך להביא אחר ומאר וכו׳ כל״ל: ד) ד״ה ואם נגלח אחר שמתו וכו׳ כל״ל: ה) ד״ה מ״ש דאמר קרא על זבח תודת שלמיו ולא כתוב שלמים מדבני קרא כמיבויה כל״ל. ח״מ:

מוסף רש״י

צריך להעביר תער על ראשו. כיום מגלחת ימי מזרו כדכתיב (במדבר ו) תער לא יעבור על ראשו על מגלחת. אבל כיום מגלחת יגלח בתער (יומא פא.). אין לו שהרה עולמית. דנטיגן קדל מדכתיב, ופליגא הא בסנהדרין (מה.): כפרק נגמר הדין (יומא פא.). הדרין עלך שלשה מינין

פי׳ הרא״ש (המשך)

מאחר כל המעשי׳ אלא לאו רבנן בתנופה מודו דמעכבא והא דאמרי׳ רבנן אחר מעשה יחידי אחר שנזרק אחד מן הדמים קאמר ולעולם כל עבודות הקרבן מעכבות ואפי׳ תנופה דשמע״י ליה מואת תורת הנזיר ואלא הא דתניא בין יש לו שער בין אין לו הכי נמי דתגלחת מעכבת והתניא נזיר ממורט וכו׳ ואמר ר׳ אבינא מאי צריך לב״ה צריך ואין לו תקנה דכל שאינו ראוי לבילה מעכבת בו. וה״ק ב״ה אי׳ צריך להעביר תער כלומר נזיר צריך להעביר תער ולגלח שער ראשו וזה שנמרטו שערותיו אין לו תקנה. הא לב״ש יש לו תקנה וה״ק בש״א אינו צריך להעביר תער ראשו. אלא אף לממרט יש לו תקנה בהעברת תער. רע״ל להא״ר לישנא דשמע דב״ש משום דמשוי אין לו ליש לו שנם הממרוט צריך להעביר תער ובריתא דזאת תורת הנזיר אתיא כב״ש והכא נמי בא להשוות אין לו כפים ליש לו לומר שצריך להניף בזודוע לומר לפצוה ולמר לעכב ולא תדקדק מיעה דהנזוה מעכבת. ותימה דלמא לעולם בא להשוות יש לו לאין לו וכב״ה דאמר צריך ואין לו תקנה ולאשמרעינן דתגלחת מעכבת ור״ל דליכא לפרושי הכי דאי לרבנן הא אמרי תגלחת לא מעכבא מג״ש דאחר א׳ דאי לר״א מאחרי כל המעשים כולם נפקא ומיהו קשה קצת אדך סברא אמאי מייתי ברייתא דנזיר ממורט דבלא״ה היה יכול להקשות. דע״כ לא מצית להשוות יש לו לאין לו לומר שתגלחת מעכבא דאי לרבנן הא אמרינן תגלחת לא מעכבא ואי לר״א מאחר כל המעשים נפקא. ופליגא דר׳ פדת. הא דאמר ר׳ אבינא דלב״ש צריך ויש לו תקנה ואית דגרסי אמר ר׳ אבינא ותירוץ הוא. וה״ק התניא נזיר ממורט וכו׳ ובה״א צריך קס״ד צריך ויש לו תקנה אלמא פי׳ הברייתא הכי כשם שיש לו שער צריך להעביר תער כך אין לו צריך להעביר תער ואיכ״ל דבריתא נמי מפרש״ הכי כשם שיש לו כפים מניף לפצוה כך אין לו מניף בזודוע ודחי רבינא דמהכא לא תוכח דלא מעכבא דצריך ואין לו תקנה קאמר ב״ה וה״ס כשם שאין לו שער אינא עכובא דאין ראוי לבילה כך יש לו אינא עיכובא ולעולם הניקשי לך ולא מעכבא הנופה לרבנן. וקי״ק דא״כ הך דבין יש לו שער אתיא כר״א

ג) נראה דל״ל מרשיות לה לעיל.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com